

דף סד :

חז"מ סימן רפד פעיף א

עין משפט זז.

א. מי שאבדה לו אבידה ופגע באבידתו ובאבידת חבירו, אם יכול להחזיר את שניהם חייב להחזיר גם של חבירו^ג ואם לאו יחזיר את שלו שאבידתו קודמת לשל חבירו ואפי' לשל אביו או רבו ודרשו מהפסוק^ד "אפס כי לא יהיה בך אביון" ואע"פ כן יש לו לאדם להכנס לפנים משורת הדין ולא לדקדק^ה ולומר שלי קודם אם לא בהפסד ניכר. ואם תמיד מדקדק הרי פורק ממנו עול גמילות חסדים וסוף שיצטרך לבריות^ו.

ג. ממשנה ב"מ ל"ג ע"א ורמב"ם שם פי"ב הלכה א'. וכתב ה"ה שלא אמרו אבידתו קודמת בשיכול להשיב שניהן.

ד. כאילו אמר הפסוק הזהר מהעניות, ולא דוקא לענין שאבידתו קודמת אלא כל הפסד ממון או ביטול מלאכה שלו מחמת השבה זו, שלו קודם. סמ"ע ס"ק א'.

ה. שבכל דבר של הצלת ממון חבירו יכול אדם למצוא לו צד היתר ולומר אני קודם אלך ואטרח על שלי פן אפסיד חובי או אתבטל ע"י השבה זו מעסק פלוני שיהיה לי מזה ריוח ממון משום כך אמר שחשבון זה לא יעשה אם לא בהפסד ברור ומוכח. סמ"ע ס"ק ב'.

ו. וכתב הסמ"ע בס"ק ג' שעל זה נאמר במשלי י'-כ"ד "מגורת רשע תבואנו" על הפורק ממנו עול מצוות מכיון שירא לנפשו שמא יבוא בעסקו במצוה לידי הפסד ממון, אז יבוא לידי הפסד, וע"ז שייך לומר דיקדוק עניות, היינו שהמדקדק בכל אלה יבוא לידי עניות.